

[Albertsen.]

islet i kulturen, og mere viden og uddannelse er vægtige kulturfremstød og vægtige bidrag i en kulturoffensiv.

Dette, at vi i stigende grad bliver opmærksom på vore hidtidige mangler, afslører vor stigende kritiske sans og skærper forhåbentlig viljen til at rette tidligere tiders forsyndelser. Et af de vægtigste bidrag i disse bestræbelser var vedtagelsen af ungdommens uddannelsesfond og dens 4 gange større beløbsramme. Dengang, i 1961, blev problemet om kollegier også i høj grad drøftet, men alene ud fra behovet for kollegiepladser eller studenterboliger. Hvis jeg husker ret, kunne man dengang, baseret på den gule betænkning, regne med et kollegiebehov på ca. 1.600 værelser i København og et par hundrede i Århus. Den store ungdomskommission fastslog, at der kun var kollegiepladser til ca. 6 pct. af samtlige studerende, men til disse skal lægges de mange andre unge under uddannelse.

Nu er der imidlertid lykkeligvis sket en hel del siden da. Der er kommet mange nye kollegier i hovedstaden, og også i enkelte af de større provinsbyer er der skabt udmærkede rammer for unge studerende. Kollegiebilledet er også blevet mere nuanceret end tidligere. Dengang man under Christian den Fjerde i 1623 lavede et kollegium, nemlig det berømte Regensen, som stadig virker som en udmærket ramme for 100 unge under uddannelse, var det alene baseret på dem, der gik på universitetet. Der er også etableret andre kollegier på initiativ af universiteterne eller i kraft af private midler, og de dækker alle et betydeligt boligbehov på meget fordelagtige lejevilkår for dem, som bor dér. Også adskillige private virksomheder har på forbilledlig måde, men uden at det har inspireret ret mange andre private virksomheder til at gøre det samme, skabt udmærkede kollegier eller studieboliger; i kraft af private gaver og tilskud har de studerende fået fine arbejds- og boligvilkår på disse steder.

Jeg føler trang til ved denne lejlighed særlig at fremhæve et betydeligt og særlig bemærkelsesværdigt initiativ, som gennem alle efterkrigsårene er udøvet af Frihedsfonden ved oprettelse af frihedskollegier rundt omkring i 6 provinsbyer samt et her i

København. Det forekommer mig, at man her på forbilledlig måde har skabt en kollegieform, der kan stå som mønster for det, man her drøfter. Der har gennem alle årene på disse kollegier været åben adgang for alle unge under uddannelse og for begge køn. I kraft af store gaver og meget gunstige betingelser, hvor ikke mindst kommunerne har vist stor forståelse, er det lykkedes at kunne fastsætte en meget lav pris for de værelser, man udlejer, og som de unge mennesker bor i. Frihedsfondens kollegieformål er smukt udtrykt i formålsparagraffen, hvori det hedder — med formandens tilladelse —:

„Kollegiets formål er at være et hjem for unge af begge køn under deres uddannelse, således at sådanne unge fra forskellige samfundslag under et fælles kollegieliv kan nå frem til den samhørighedsfølelse, der er en betingelse for en sund udvikling af demokrati og frisind. For at opnå dette bør kollegietiden være mindst 2 år.“

Jeg vil uden betænkelighed anbefale, at lignende formålsparagraffer bliver retningsgivende for de kollegier, vi efter lovforslagets vedtagelse måtte bygge.

Bortset fra Frihedsfondens kollegier og et par enkelte ungdomskollegier er flertallet af vore kollegier forbeholdt den akademiske ungdom. Det er med stor tilfredshed, jeg bemærker, at den højtærede undervisningsminister i sin fremsættelsestale understreger, at de kollegier, der skal bygges efter dette lovforslag, skal omfatte alle unge under uddannelse. For at undgå enhver tvivl herom ville jeg sætte pris på, at den højtærede minister vil klargøre dette begreb yderligere, således at man med „under uddannelse“ også forstår under lærlingeuddannelse og langvarig kursusvirksomhed.

Selv om der som nævnt er sket en hel del på dette område i de seneste år, er det alligevel et betydeligt behov, der stadig findes, og som givet i de kommende år vil stige ganske betydeligt. Derfor var det vigtigt, at vi fik ungdommens uddannelsesfond, og derfor er det foreliggende lovforslag også af betydelig værdi. Men forudsætningen for, at loven kan realiseres og udmøntes i boliger, må være, at kommunerne og de almene boligselskaber vil gøre deres sammen med